

ΣΤΕ 2181/2022 [Μη νόμιμη απόφαση οριστικοποίησης της οριογραμμής αιγιαλού στον Σχοινιά]

Περίληψη

- Όπως έχει κριθεί επί προσβολής πράξεων καθορισμού οριογραμμών αιγιαλού, παλαιού αιγιαλού και παραλίας εκδοθεισών υπό το καθεστώς του α.ν. 2344/1940 (Α' 154) και του ν. 2971/2001 (Α' 285), όπως ίσχυε πριν από την τροποποίησή του με τον ν. 4281/2014 (Α' 160 κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 20 παρ. 1 και 95 παρ. Ια', του Συντάγματος, με τις οποίες διασφαλίζεται το δικαίωμα δικαστικής προστασίας και κατοχυρώνεται το ένδικο βοήθημα της αιτήσεως ακυρώσεως κατά των εκτελεστών πράξεων των διοικητικών αρχών, αλλά και του άρθρου 6 παρ. 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, με το οποίο επίσης διασφαλίζεται το δικαίωμα παροχής δικαστικής προστασίας, η κατά το άρθρο 46 παρ. 1 του π.δ. 18/1989 εξηκονθήμερη προθεσμία για την προσβολή με αίτηση ακυρώσεως των πράξεων καθορισμού δεν εκκινεί για τους ιδιοκτήτες των θιγομένων ακινήτων από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αλλά από την κοινοποίηση ή τη γνώση αυτών η οποία, πάντως, μπορεί να τεκμαίρεται από τα πραγματικά περιστατικά και τα εν γένει δεδομένα της συγκεκριμένης υπόθεσης.

Κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 2971/2001, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4281/2014, από την τήρηση διατυπώσεων δημοσιότητας της πράξης καθορισμού οριογραμμών αιγιαλού που προβλέπονται στις παρ. 3 και 4 του άρθρου 4, δηλαδή, τη δημοσίευση της απόφασης καθορισμού της οριστικής οριογραμμής αιγιαλού στην ΕτΚ, με μνεία της ιστοσελίδας στην οποία θα αναρτηθούν τα συνοδευτικά της στοιχεία, την ανάρτηση αυτής με τα συνοδεύοντα τεχνικά στοιχεία και τα υπόβαθρα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών, την τοιχοκόλληση σχετικής ανακοίνωσης για την ανάρτηση αυτή στους χώρους ανακοινώσεων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Περιφερειών και των παράκτιων Δήμων και την πάροδο τριών μηνών από ως άνω την ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών, συνάγεται τεκμήριο ότι οι ενδιαφερόμενοι έλαβαν γνώση της χάραξης και της ακριβούς θέσης της οριογραμμής του αιγιαλού. Οι ανωτέρω διατάξεις: α) Δημιουργούν, με την ανάρτηση της πράξης καθορισμού με τα συνοδεύοντα τεχνικά στοιχεία και τα υπόβαθρα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών μετά τη δημοσίευση της πράξης στην ΕτΚ, ένα δημόσιο και ευχερώς προσβάσιμο από τους ενδιαφερομένους σημείο συγκέντρωσης και εύρεσης των απαραίτητων για την άσκηση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας πληροφοριών. β) Προβλέπουν διατυπώσεις ευρείας δημοσιότητας για τις πράξεις καθορισμού αιγιαλού μετά τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και μάλιστα σε τοπικό επίπεδο (Δήμου) και γ) Συνδέουν τη "δημιουργία του τεκμηρίου γνώσης αφενός

μεν με την τέλεση όλων των διατυπώσεων δημοσιότητας αφετέρου δε με την πάροδο του ικανού για την προετοιμασία της άσκησης του δικαιώματος δικαστικής προστασίας χρονικού διαστήματος των τριών μηνών από την κατά τα ανωτέρω ανάρτηση της πράξης καθορισμού στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών. Συγκροτούν, επομένως, ένα πρόσφορο σύστημα δημοσιότητας και γνώσης των πράξεων αυτών και του πλήρους περιεχομένου τους από τους ενδιαφερομένους, το οποίο δικαιολογεί την εισαγωγή ενός σταθερού σημείου αφετηρίας της προθεσμίας δικαστικής αμφισβήτησης του κύρους των πράξεων αυτών. Το σύστημα αυτό με τα ανωτέρω) χαρακτηριστικά δεν παραβιάζει ούτε τις διατάξεις του άρθρου 20 του Συντάγματος, αφού δεν παρακωλύει την αποτελεσματική δικαστική) προστασία, αλλ' ούτε και τις διατάξεις του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Ως εκ τούτου, η κατά το άρθρο 46 παρ. 1 του π.δ. 18/1989 εξηκονθήμερη προθεσμία για την προσβολή με αίτηση ακυρώσεως των πράξεων καθορισμού οριογραμμών αιγιαλού που εκδίδονται, δημοσιεύονται και δημοσιοποιούνται κατά τις ανωτέρω διατάξεις, εκκινεί για όλους τους ενδιαφερομένους άρα και για τους ιδιοκτήτες των θιγόμενων ακινήτων, με την πάροδο της τρίμηνης προθεσμίας από την ως άνω ανάρτηση των πράξεων αυτών στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών. Εξάλλου, στην περίπτωση που οι ως άνω διατυπώσεις δημοσιότητας των πράξεων καθορισμού αιγιαλού δεν έχουν τηρηθεί ή υπήρξαν ελλιπείς ή μη προσήκουσες, δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί τεκμήριο πλήρους γνώσης του περιεχομένου των πράξεων αυτών και να κινηθεί η προθεσμία άσκησης της αιτήσεως ακυρώσεως. Στην περίπτωση δε αυτή η προθεσμία άσκησης αιτήσεως ακυρώσεως κατά της πράξης καθορισμού αιγιαλού εκκινεί από τη γνώση της εκ μέρους του ενδιαφερομένου.

Όμως είναι, περαιτέρω, γεγονός ότι, μολονότι οι διατάξεις αυτές ισχύουν από το έτος 2014, το Δικαστήριο δεν τις είχε εφαρμόσει με την έννοια αυτή. Κατ' εκτίμηση του γεγονότος αυτού και προς διασφάλιση της δυνατότητας παροχής αποτελεσματικής έννομης προστασίας, το Δικαστήριο κρίνει ότι αιτήσεις ακυρώσεως που έχουν ασκηθεί κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της έναρξης ισχύος των διατάξεων αυτών και του χρονικού σημείου εκδόσεως της παρούσας απόφασης του Δικαστηρίου θα κρίνονται, ως προς το ζήτημα του εμπροθέσμου ασκήσεώς τους, με βάση τη μέχρι τούδε νομολογιακή θέση του Δικαστηρίου.

Τα διαγράμματα που συνοδεύουν τις διοικητικές πράξεις, με τις οποίες επικυρώνονται οι οριογραμμές του αιγιαλού αποτελούν ουσιώδες στοιχείο των εν λόγω διοικητικών πράξεων και η μη συνδημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως έχει ως συνέπεια το ανυπόστατο των πράξεων αυτών. Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων του άρθρου 4 του ν. 2971/2001 και ιδίως της παρ. 2 αυτού, όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή του άρθρου αυτού με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4281/2014, στην περίπτωση κατά την οποία είχε καθοριστεί οριογραμμή αιγιαλού με διοικητική πράξη, τα συνοδεύοντα διαγράμματα αυτής, όμως, δεν είχαν δημοσιευθεί

στην ΕτΚ, οι Περιφερειακές Διευθύνσεις Δημόσιας Περιουσίας, ήδη Κτηματικές Υπηρεσίες, δεν δύνανται να θεωρήσουν ότι υφίσταται εγκεκριμένη οριογραμμή αιγιαλού, εφόσον, κατά τα ήδη εκτεθέντα, δεν είχε ολοκληρωθεί ο διοικητικός καθορισμός του αιγιαλού. Κατά συνέπεια, δεν δύνανται να διαγράψουν την σχετική προσωρινή οριογραμμή αιγιαλού που έχει αποτυπωθεί στα υπόβαθρα της ΕΚΧΑ Α.Ε. και να θεωρήσουν την ως άνω καθορισθείσα οριογραμμή ως οριστική. Στην περίπτωση δε αυτή οι εν λόγω υπηρεσίες υποχρεούνται να ελέγξουν την προκαταρκτική οριογραμμή των υποβάθρων της ΕΚΧΑ Α.Ε. και να υποβάλουν σχετική πρόταση για την τελική οριογραμμή κατά τα προβλεπόμενα στο τελευταίο εδάφιο της παρ.2 του άρθρου 4 του ν. 2971/2001.

Η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 4 του ν. 2971/2001, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 11 του ν. 4281/2014, δοθέντος ότι προέβη, βάσει της υπ' αριθ. 871/25.5.2018 πρότασης της Κτηματικής Υπηρεσίας Αθηνών - Ανατολικής Αττικής και της από 27.6.2018 έκθεσης της Επιτροπής καθορισμού αιγιαλού, στην οριστικοποίηση της οριογραμμής αιγιαλού στην περιοχή, όπως η οριογραμμή αυτή είχε καθοριστεί στην 13151/7553/8.12.1965 απόφαση καθορισμού αιγιαλού. Εφόσον, όμως, το διάγραμμα καθορισμού της τελευταίας δεν είχε δημοσιευθεί στην ΕτΚ ο διοικητικός καθορισμός της οριογραμμής αυτής ουδέποτε ολοκληρώθηκε και δεν υφίσταται, κατά την έννοια του νόμου, εγκεκριμένη οριογραμμή γραμμή αιγιαλού επιτρέπουσα τη διαγραφή της προκαταρκτικής οριογραμμής αιγιαλού και την οριστικοποίηση της ως άνω οριογραμμής. Ο καθορισμός της οριογραμμής του αιγιαλού στην περιοχή αυτή έπρεπε να χωρήσει υπό το δεδομένο ότι δεν υφίσταται εγκεκριμένη οριογραμμή αιγιαλού κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 του ν. 2971/2001. Η αναφορά, εξάλλου, στο προοίμιο της προσβαλλομένης (στοιχείο 20) περί ελλιπούς καθορισμού και ανάγκης επανακαθορισμού, δεν θεραπεύει το ως άνω ελάττωμα, διότι επανακαθορισμός αιγιαλού κατά τον νόμο χωρεί μόνον στην περίπτωση εσφαλμένου καθορισμού της οριογραμμής, καθώς και μεταβολής της ακτογραμμής λόγω νόμιμων τεχνικών έργων ή φυσικών αιτίων και όχι σε περίπτωση ανυπόστατης πράξης καθορισμού. Κατά τον νέο καθορισμό οι αρμόδιες υπηρεσίες και όργανα δύνανται, πάντως, να λάβουν υπόψη τα επιστημονικά στοιχεία της προηγούμενης μη ολοκληρωθείσας προσπάθειας καθορισμού. Για τον λόγο αυτόν που βασίμως προβάλλεται, πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση ακυρώσεως και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση.

Πρόεδρος: *Μ. Γκορτζολίδου*

Εισηγητής: *Χρ. Ντουχάνης*

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή του

Νόμος και Φύση

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη
<https://nomosphysics.org.gr>

από το Δικαστήριο.